

KOMMUNALT HANDLINGSPROGRAM

MODERATA UNGDOMSFÖRBUNDET

Antaget på MUF:s förbundsstämma 27-30 oktober 2016 i Malmö

MUF

FÖRORD

Moderata Ungdomsförbundet engagerar fler unga än något annat politiskt ungdomsförbund. Vi är också den starkast representerade kraften för Sveriges unga i beslutande församlingar. På flera håll sitter fler MUF:are än Miljöpartister i kommunfullmäktige och fattar beslut som påverkar unga som äldre i deras vardagliga liv. Moderata Ungdomsförbundets idéer är många men springer ur en strävan att Sverige ska vara ett fritt land där alla får möjligheten men också förväntas ta ansvar för att forma sitt eget liv.

Med detta kommunala handlingsprogram samlas 99 förslag för hur vardagen kan bli bättre, jobben fler, skolan mer fylld med kunskap och hur kvalitén i vården kan bli högre för alla. Alla förslag är sprungna ur forskning och beprövad erfarenhet – i kommuner i Sverige eller utomlands. Det innebär att några av förslagen redan kan vara införda i en viss kommun, men inte i hela landet. Sveriges 290 kommuner är självfallet inte identiska, därför bör också vissa av förslagen tolkas just så, att de är mer lämpade för vissa kommuner än andra.

Gemensamt för samtliga förslag är att de är en samling av Moderata Ungdomsförbundets förslag att driva i kommuner och mot partiet under de kommande åren. För ett friare Sverige och färre i utanförskap.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	2
ARBETE OCH BIDRAG	4
UTBILDNING FÖR KUNSKAP OCH LIKVÄRDIGHET	7
ÄLDREPOLITIK	12
BOSTÄDER	15
INFRASTRUKTUR	17
MILJÖ	20
BOLAG	22
STYRNING OCH LEDNING	24
KULTUR OCH FRITID	26

ARBETE OCH BIDRAG

Snart är en miljon människor i hela Sverige i utanförskap. Kostnaderna för försörjningsstöd och andra bidragssystem stiger snabbt. Men än värre är de tusentals och åter tusentals ungdomarna som fastnar utanför samhället. Som känner att friheten och framtiden inte tillhör mig.

Kommunernas socialpolitik är en stor del i den lokala arbetsmarknadspolitiken. Utifrån kontrollen och styrningen över arbetsmarknadsinsatser, krav kopplade till bidrag och möjligheter till rehabilitering kan kommuner själva göra stora insatser för att bryta lokalt utanförskap. Moderatledda kommuner såsom Växjö, Solna och tidigare Stockholm stad har alla visat hur kommunal politik kan vara skillnaden mellan att leva i utanförskap till att bli självständig och självförsörjande.

ARBETSMARKNAD

När fler människor jobbar växer Sverige. Kommuners egna engagemang spelar roll för deras företagarklimat. I allt från att underlätta genom så få regler som möjligt till att inrätta ett branschråd med aktörer från det lokala näringslivet.

Alla handlingsplaner och samtal med socialtjänsten och liknande verksamhet bör ha egen sysselsättning som slutmål. Detta behöver ta sig uttryck i hela resan från första mötet med socialsekreteraren till insatser och tidsplaner för en persons etablering.

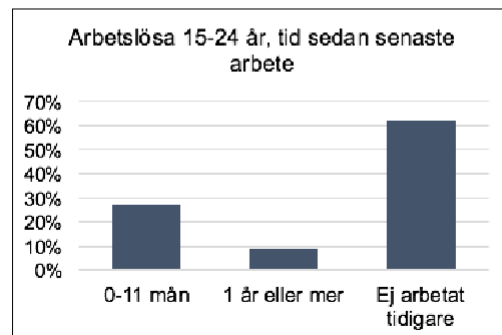
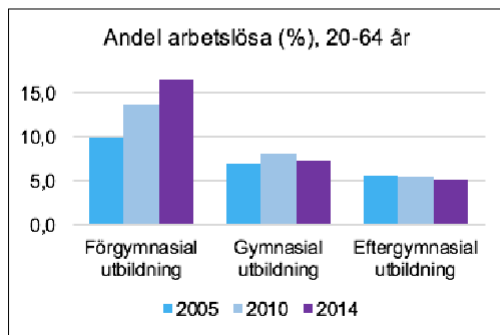
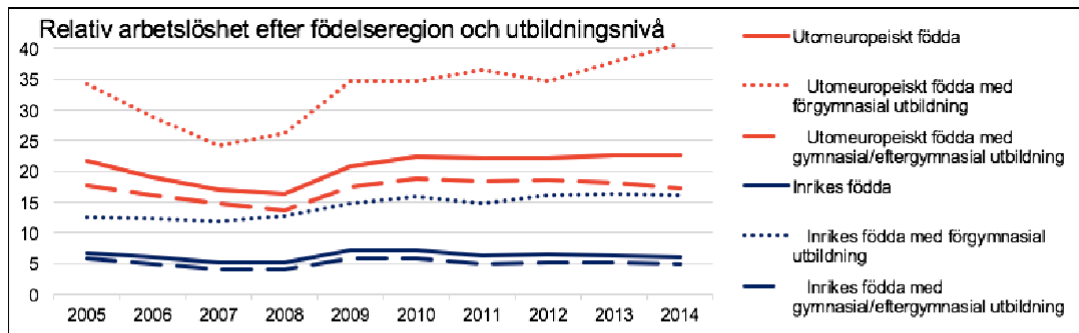
Stockholm stad har framgångsrikt infört vad de kallar ”Jobbtorg”. Detta innebär att den som är i beroende av försörjningsstöd och saknar arbete behöver infinna sig rutinemässigt för att därifrån arbeta med att öka sin anställningsbarhet eller söka arbete. På så vis minskar risken för passivitet och insatser för att få människor tillbaka in i arbete effektiviseras.

Solna stad är en annan kommun som skickligt brutit utanförskap och minskat bidragsberoende. De arbetar i nära samarbete med sitt lokala näringsliv och har därigenom möjliggjort för vägar in till ett första jobb som en ungdom utan kontakter annars riskerat att missa.

Alla har ett ansvar att bidra till samhället och göra rätt för sig. Detta innebär att motkrav alltid bör ställas för att få försörjningsstöd. Aktivitetskrav bör ta hänsyn till mottagare av ekonomiskt bistånds olika förutsättningar och förmågor. Detta skulle också innebära att i det fall aktivitetskraven inte uppfylls, dras försörjningsstödet in.

Studentmedarbetarsystem kan vara till god hjälp för att åtgärda kompetensförsörjning inom yrkesgrupper som idag präglas av personalbrist. På så vis kan studenter tillskapa sig arbetslivserfarenhet inom yrket de utbildas till samtidigt

som kommunal personalbrist åtgärdas.

Källa: SCB AKU och Försäkringskassan

INTEGRATION

Sverige har i dag ett av de största sysselsättningsgapen mellan inrikes- och utrikesfödda. Det finns tre personer för varje jobb som inte kräver särskild utbildning. Samtidigt ser vi hur utrikesfödda med låg utbildning tillsammans med unga utan utbildning utgör den största delen i utanförskap. Detta ställer krav på nationella strukturreformer, men även kommuner kan göra skillnad.

Växjö kommun, som är en av de kommuner i Sverige med mest effektiv etablering av nyanlända, arbetar med vad de kallar en-väg-in modeller. Det innebär att den som är nyanländ hanteras och tas om hand via en gemensam organisation som samordnar utbildning, bidrags- och arbetsprocesser. På så vis kan arbetet med exempelvis att tidigt börja lära sig språket och samtidigt komplettera en yrkeskompetens gå snabbt och effektivt. Istället för att flera år ska gå förlorade på grund av passivitet och ineffektiv kommunal byråkrati.

Vad vi även kan se är att många framgångsrika kommuner kopplat Svenska För Invandrare till arbetsmarknaden. På så vis kan nyanlända med befintlig erfarenhet av att arbeta inom bristyrken lära sig yrkesjargong för att på så vis snabbare kunna komma i arbete.

När allt för många nyanlända elever placeras på samma skolor ser vi allt för

tydliga samband med fallande skolresultat och stigande otrygghet. Istället innebär mer blandade klasser att nyanlända unga svenskar kan integreras och etableras i hela Sverige genom rättvisare chanser för alla. Samtidigt är det viktigt att värna det fria skolvalet efter vad som är praktiskt möjligt.

TILLSYN OCH TILLSTÅND

En attraktiv stadsmiljö är viktigt för att en stad ska kunna växa och att människor känner ett intresse av att ta del av det sociala som erbjuds men det sociala liv som staden kan erbjuda kan också komma med baksidor. Idag har många kommuner en restriktiv alkoholpolitik bland annat genom restriktiva öppettider för krogar och restauranger.

Argumenten mot friare serveringstillstånd brukar lyda att folk skulle konsumera mer alkohol och att det per automatik resulterar i oreda och stök. Det många missar är att vår alkohollagstiftning föreskriver att man inte tillåts servera människor som är märkbart berusade. Alltså bör redan existerande lagstiftning hantera eventuella överförfriskningar som inte är kopplade till sena öppettider.

I många fall föreligger det kommunala restriktioner kring hur och när restauranger och krogar får ha öppna uteserveringar. Det kan tyckas märkligt att kommunen skall begränsa för de krögare som önskar ha uteservering året runt. Det handlar om att ge krögare större frihet över sin verksamhet och mindre klåfingrighet ifrån politiker. Att tillåta krogar att ha sina uteserveringar året runt ger krögarna möjlighet att investera i sina uteserveringar för att skapa en mötesplats året runt, vilket kan öka attraktiviteten för kommunen och besöksnäringen.

Många kommuner begränsar var man får dricka alkohol i offentlig miljö, men att kunna njuta av ett glas vin eller en kall öl under en ljummen sommarkväll bör vara tillåtet under ordnade former. Det handlar inte om att minderåriga skall dricka sig redlösa i kommunens park utan snarare att vuxna skall få möjlighet att sätta en guldkant på sin sommar. Detta skulle bjuda in till en mer attraktiv utemiljö i kommunen.

För att bevara och tillåta en utveckling av stadsmiljön bör kommunernas stadga och föreskrifter för torghandel ses över för att öppna upp för ett aktivt företagande i centrum samtidigt som torgen bjuder in till en levande miljö. Detta kan då ta sig uttryck i form av matfestivaler, så kallade block-partys eller andra exempel på när stadsmiljön lever upp. Den kommunala byråkratin kan vara snårig och försvåra för nya entreprenörer. För att underlätta för lokalt företagande bör principen om ”en väg in” tillämpas för tillståndsansökningar och kontakt mellan företagen och kommunen. Det är också av stor vikt att ansökningar om tillstånd hanteras skyndsamt.

Tillväxt och Tillsyn kallas Rättvik kommuns modell för en samsyn som har lett till en rad

fördelar för kommunens arbete med företagen. En stor del handlar om en rättvis modell för tillsyn och beräkning av tillsynsavgifterna som de själva utarbetat och infört i kommunen. Konkret handlar Rättviksmodellen om ett annat sätt att beräkna både avgifter och antal besök som bygger på fakturering för utförd tillsyn. Detta istället från dagens mer etablerade modell där företag kan faktureras trots begränsad tillsyn.

ARBETSMARKNAD

1. Sänk kommunalskatten
2. Inför studentmedarbetarsystem
3. Inför branschråd i samverkan med det lokala näringslivet
4. Yrkesutbildningarnas utbud ska styras av arbetsmarknadens efterfrågan
5. Det primära syftet med studie- och yrkesvägledning är att öka människors anställningsbarhet och möjligheter att starta företag
6. Alla individuella handlingsplaner för ekonomiskt bistånd ska ha sysselsättning som slutmål
7. Stärk samarbetet mellan Arbetsförmedlingen och kommuner
8. Aktivitetskravet för försörjningsstöd bör breddas och skärpas till ökad arbetsmarknadskoppling

INTEGRATION

9. Ett samlat grepp för integrationsinsatser med en väg in för alla nyanlända i likhet med exempelvis Växjö kommun
10. Utveckla SFI till tydligare arbetsmarknadskoppling. Fördela nyanlända elever på kommunens olika skolor

TILLSYN OCH TILLSTÅND

11. Tillåta längre öppettider på serveringstillståndsreglerad verksamhet
12. Tillåta uteserveringar året runt
13. Alkoholhandläggare bör ges möjlighet att fatta beslut om att bevilja ansökan om serveringstillstånd på delegation medan avslag bör tas upp för politisk beredning
14. Förbjuda alkoholförtäring på färre offentliga platser
15. Inför Rättviksmodellen
16. Möjliggör för ökad torghandel
17. Tillämpa en väg in för ansökningar av kommunala tillstånd för företagare
18. Korta handläggningstiden för tillståndsansökningar

UTBILDNING FÖR KUNSKAP OCH LIKVÄRDIGHET

Svensk skola ska bygga på kunskap. För alla barn och unga. När elever bemöts efter

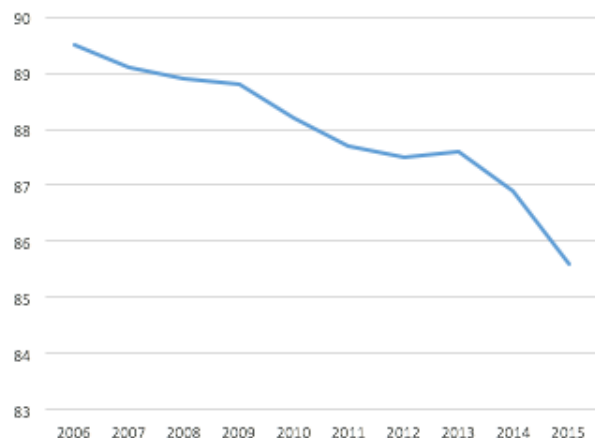
sina egna förutsättningar är det möjligt. Utgångsläget för eleverna ska bemötas individuellt, alla ska få bli sedda och ges möjlighet att lära. Det är grundpelaren som varje kommun ska eftersträva. Det viktiga är aldrig var en elev kommer ifrån utan var denne vill i sitt liv. För att det ska vara möjligt behöver pedagogerna i skolan ges förutsättningar att ägna sig åt att vara just pedagoger och inrikta sig på sitt huvuduppdrag - att undervisa.

Det finns 290 kommuner i Sverige och därmed minst lika många skolorganisationer. Att utbildningen utgår från det kommunala självstyret och därmed är beroende av dess lokala företrädare kan diskuteras. Oavsett åsikt så har alla som är förtroendevalda inom skolväsendet ett ansvar. För eleverna i första hand och även som arbetsgivare för dem som jobbar med att lära ut i klassrummen.

Skolan är något som berör alla. Det är ett av våra mest aktuella och mest omskrivna områden i svensk politik. Förutom själva utbildningen skapar skolan också social hälsa, integration och en start i kommande yrkesliv. Därför är den så viktig.

Den här delen om utbildning tar upp några skolförslag att driva oavsett kommun och del av Sverige. Självklart kan de behöva ändras och skrivas om utefter utgångsläget i den lokala skolpolitiken.

Betyg årskurs 9, andel (%) elever behöriga till gymnasieskolan enligt behörighetskrav 1998-2010, samt Betyg årskurs 9, andel (%) behöriga till yrkesprogrammen

Källa: Skolverket

SKOLAN SKA HA EN TYDLIG KOPPLING TILL ARBETSMARKNADEN

Utbildningen är en start i livet och ett jobb att gå till är dess mål. Skolan ska alltid värna om och verka för att eleverna kommer ut i jobb eller till vidare utbildning som i sin tur ska leda till jobb. Därför behöver kopplingen till arbetsmarknaden bli tydligare och vilka möjligheter till jobb som finns. Entreprenörskap ska vara en naturlig del av lärandet där eleverna uppmuntras till kreativitet och uppfinnande.

INTEGRATION OCH BROBYGGANDE MÄNNISKOR EMELLAN SKER I SKOLAN

Barn är inte rädda för det som är nytt och lär sig av olikheter. En skola med många kulturer och bakgrunder hos eleverna är en enorm tillgång samtidigt som det ställer krav på lärarna. Därför är det viktigt att skolan inte segregeras och att nyanlända tar

plats i samtliga av kommunernas skolor och inte bara i ett fåtal av dem. Förväntningarna på nyanlända elever ska vara höga och även de ska ses som individer med unika behov.

ALLA ELEVER SKA TAS TILLVARA

Varje människas förmågor och styrkor ska synliggöras tidigt. Yrkesvägledningen behöver moderniseras och särbegåvade elever få rätt utmaningar redan från start. De elever som hamnar utanför och drabbas av mobbning eller psykisk ohälsa måste omedelbart få rätt stöd. De insatser vi gör för våra unga får vi tillbaka tusenfalt i framtiden. En bra skola är inte den som är helt fri från problem utan den som tar itu med de problem som uppstår med en gång.

LÄRARYRKET BEHÖVER STÄRKAS

Att vara lärare är ett viktigt jobb i samhället och det är viktigt att lärarna själva upplever det. De behöver få ökad tid för undervisningen i klassrummen och mindre tid för administration. Till det måste skickliga lärares löner bli högre och möjligheten att göra karriär inom läraryrket växa. Mindre administration för lärare och ett ökat stöd kring allting som är utanför den ordinarie undervisningen behövs. Ledarskapet för skolan och målen för vad lärarna förväntas leverera ska vara tydliga.

TILLGÄNGLIG FÖRSKOLA FÖR FLER I ARBETE

Kvinnor arbetar i större utsträckning än män deltid och har mer frånvaro på grund av föräldraledighet och ohälsa. Kvinnors arbetsvillkor är också mer osäkra än mäns, med fler tillfälliga anställningar, och det är många kvinnor som arbetar mindre än vad de skulle vilja. (<http://www.regeringen.se/content/1/c6/24/83/44/7da8fd8e.pdf> (Sidan 14)).

Tabell 2.4 Arbetskraftsdeltagande för olika grupper 2013*Andel av befolkningen 15–74 år, procent*

	Arbetskraftsdeltagande 2013	
	Kvinnor	Män
Med barn under 7 år	84,8	96,7
Inrikes födda	69,8	74,2
Utrikes födda	63,8	74,3
Förgymnasial utb.	37,3	47,6
Gymnasial utb.	71,6	80,0
Eftergymnasial utb.	80,6	84,1
Samtliga	68,7	74,2

Källa: Statistiska centralbyrån.

Kvinnor med barn har kortare arbetstid än kvinnor utan barn. Männens arbetstid påverkas inte av förekomsten av barn i samma utsträckning. Tvärtom har män med barn under 19 år längre arbetstid än män utan barn. Sedan 2006 har antalet kommuner som erbjuder så kallat nattis ökat med 57 stycken. I dag erbjuder 170 av 290 kommuner nattis till totalt 5 563 inskrivna barn (Skolverket 2014). Utvecklingen går således åt rätt håll men är långt ifrån acceptabel för att fullt ut motsvara dagens arbetsliv.

I dag ser vi hur flera kommuner går före för att skraddarsy barnomsorg när familjer behöver det. För de som har behov av barnomsorg på till exempel kvällar och nätter finns det möjlighet att den som ska ta hand om barnet under natten hämtar barnen på förskolan eller i skolan och går hem till familjen, lagar middag och lägger barnet i dess egen säng.

Vi ser samtidigt ett stort behov av att ta ytterligare steg när det gäller barnomsorgen och tryggheten i vardagen. Det visar inte minst undersökningar från olika arbetstagarorganisationer som framhåller att många kvinnor inte kan arbeta heltid på grund av öppettider i förskolan.

Fackförbundet Kommunal framhåller att 30 procent av deras medlemmar inte kan arbeta heltid på grund av förskolans öppettider (Kommunal 2011). Detsamma gäller inom detaljhandeln där 25 procent av de deltidsanställda inte har möjlighet att arbeta heltid på grund av brist på tillgänglig barnomsorg och förskola (Handelsanställdas förbund). Gällande kvinnor i arbetaryrken generellt handlar det om 20 procent som inte kan arbeta heltid på grund av öppettiderna.

Nattis och andra förslag för en tillgänglig förskola kan därför möjliggöra för fler i arbete och öka jämställdheten i Sverige.

ORGANISATION

19. Obligatoriska skolval i grundskolan.
20. Dygnet runt-förskola, så kallat "nattis", bör erbjudas för samtliga som behöver av arbetsmarknadsskäl
21. Den rektor inom den kommunala huvudmannaverksamheten som ej möter förväntade resultat bör sägas upp
22. Bredda möjligheterna för lärare att tillgodogöra sig behörighet att undervisa i SFI

INLÄRNING

23. Utmana och uppmuntra högpresterande elever i större utsträckning
24. Stärk förskolans samt förskoleklassens status som studieförberedande verksamhet och stärkt uppföljning av det arbetet
25. Inför extern rättning och betygssättning i så hög utsträckning som möjligt
26. Utbildning i praktiskt företagande bör erbjudas samtliga gymnasieelever
27. Möjliggör implementeringen av IT-hjälpmedel som pedagogiska verktyg
28. Ökad praktik och starkare samarbete mellan skola och näringsliv
29. Stärk matematikundervisningen med till exempel så kallad "matteverkstad"

ELEVHÄLSA

30. Öppen mottagning där elever kan träffa kurator/psykolog
31. Aktivt samarbete mellan elevhälsan och Barn- och ungdomspsykiatri
32. Närvaroteam med uppdrag att uppsöka elever med ogiltig frånvaro startas upp
33. Samordna organisationen mellan utbildningsförvaltning och socialförvaltning med resurser inom elevhälsovård och förebyggande arbete för barn och unga
34. Stärk upp arbetet mot mobbning

LEDNING

35. Inför lektorer som stöd till lärarkollegiet och skolledarna
36. Inför lärarsekreterare
37. Inför karriärtjänster för förskollärare
38. Inför pris för lärare som gjort goda insatser för verksamheten

ÄLDREPOLITIK

De som är äldre idag byggde Sverige igår. Alla människor i vårt land ska få åldras med värdighet i en betydelsefull tillvaro. För att detta skall vara möjligt krävs det ett tydligt individperspektiv inom den kommunala äldreomsorgen samt att fokus ligger på hälsa och välmående inom kommunens alla verksamheter för just äldre.

En betydelsefull tillvaro kan innebära så basala saker som att kunna läsa etiketten på maten hemtjänsten levererar eller att få hjälp att stå upp en stund. Det kan också innebära möjligheten att välja boende eller boendeform. Alla är vi olika och det måste alltid vara utgångspunkten när det gäller utformningen av politiken. Även på ålderns höst skall det finnas livskvalitet, därför är det grundläggande att förutsättningarna är så bra som möjligt för såväl vårdtagare som anställda.

VALFRIHET

Lagen om valfrihet (LOV) är avsedd att fungera som ett frivilligt verktyg för de kommuner och landsting som vill konkurrenspröva verksamhet genom att överlåta valet av utförare till brukaren/invånaren. LOV syftar till att öka inflytandet för medborgarna inom vård- och omsorgssektorn, stimulera fler företag inom offentlig sektor och att i förlängningen öka kvaliteten inom omsorgen.

Fritt val innebär att patienter och personer i behov av omsorg själva får välja vem som skall hjälpa eller vårda dem. Men det viktigaste skälet för att införa valfrihetssystem är självfallet att vi människor är olika, har olika behov och önskemål och att man mår bra av att känna att man har makt över sitt eget liv. Särskilt om man är i behov av vård och särskild omsorg.

LOV ska ses som ett sätt att möta de demografiska utmaningarna som kommunerna står inför och främja en mångfald av utförare. LOV kan ge ökad lyhördhet för den enskilde brukarens behov och önskemål samt att individens självbestämmande sätts i fokus. Fler utförande ger möjlighet till nytänkande och mångfald och skapa fler karriärvägar för anställda inom omsorgssektorn. Därför ser MUF det som en självklarhet att LOV verkställs i alla Sveriges kommuner.

ALTERNATIV DRIFT

Kvaliteten på omsorgen måste alltid ligga i det främsta rummet. Vår bestämda uppfattning är att konkurrens oftast resulterar i effektiviseringar och ökad kvalitet. I kombination med LOV är fler alternativ ett bra sätt att främja kvalitet och utveckling.

För att säkerställa att kvalitetskraven uppnås är det av stor vikt att instifta ett uppföljnings- och utvärderingssystem anpassat för så väl verksamheten som drivs i egen regi som den som drivs av någon annan.

PSYKISK OHÄLSA

Cirka 20 procent av alla äldre personer lider av psykisk ohälsa (*Ökat stöd till äldre med psykisk ohälsa – Slutrapport, socialstyrelsen). Inom en snar framtid kommer 25 procent av alla svenskar vara 65 år och äldre vilket gör psykisk ohälsa till en av våra största folksjukdomar. I och med detta kommer det ställas högre krav på det psykiatriska stödet inom primärvård, socialtjänst och äldreomsorg.

Den psykiska ohälsan bland äldre är ett eftersatt område. Det saknas idag specifika äldrepsykiatriska verksamheter, på många håll saknas boendestöd och daglig verksamhet för personer över 65 år. Många äldre får insatser från till exempel hemtjänsten av personal som saknar eller har bristfälliga kunskapar i äldrepsykiatri. Det är viktigt att äldre personer möter personal inom äldreomsorgen som har kunskap om psykisk ohälsa bland äldre och vet hur de ska möta äldre med psykisk ohälsa.

Vårdbiträden och undersköterskor behöver därför fortbildas för att möta de behov som finns hos brukarna.

FYSISK AKTIVITET

När vi blir äldre har kroppen används under ett helt liv och det sätter självfallet sina spår. Med stigande ålder hos fysiskt inaktiva individer minskar muskelmassan i kroppen vilket succesivt ger en lägre muskelstyrka och påverkar förmågan till rörelse. Även konditionen påverkas av hjärtats minskade förmåga att slå. En frisk 80 åring kan i vissa muskelgrupper förlora mer än hälften av muskelmassan som i sin tur har stor påverkan på balans och koordination. Under de senare åren har kunskapen ökat om att många av de kroniska sjukdomar som drabbar äldre beror på fysisk inaktivitet. Med regelbunden fysisk aktivitet på äldre dagar går det att återställa den förlorade muskelstyrkan.

Kommunala äldreboenden erbjuder dock sällan fysisk aktivitet trots att det är bra i både preventiva och rehabiliterande syften. Därför är det viktigt att brukarna kontinuerligt erbjuds fysisk och social aktivitet för att hålla igång kropp och sinne. Förebyggande vård är en kostnadseffektiv satsning som även ökar livskvaliteten hos de äldre.

VOLONTÄRCENTER

Ideella insatser kan samordnas på ett effektivt sätt via kommunerna. Ett exempel är Helsingborg där ideella krafter får anmäla sig till frivilligarbete inom bland annat äldreomsorgen. Det kan handla om allt från social samvaro till att anordna olika typer av aktiviteter. Detta får aldrig konkurrera med privata verksamheter utan som ett komplement.

ÄLDREPOLITIK

39. Möjliggör vidareutbildning och specialisering för personal inom äldreomsorgen
40. Mer självbestämmande hos boenden, beslut ska kunna tas så nära de äldre som möjligt
41. Säkerställ att alla boenden på kommunens äldreboenden erbjuds ökad utevistelse dagligen
42. Inför Lagen om valfrihetssystem
43. Inför ett volontärcenter

BOSTÄDER

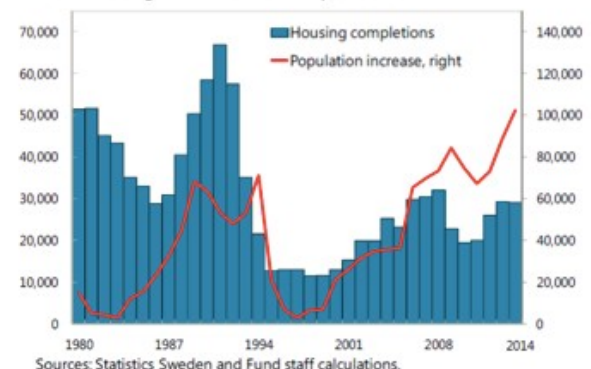
Bostadsbristen är inte begränsad till storstäder utan breder ut sig utöver hela landet, såväl stad som landsbygd lider av stora underskott i bostadsbyggandet. Hela 250 av 290 kommuner uppger att det har bostadsbrist, det är en fördubbling på bara 5 år. 245 kommuner anger att bostadsmarknaden har förvärrats för ungdomar det senaste året. Även för nyanlända ser det dystert ut där 272 kommuner anger stora brister. Särskilt viktigt är att se till att fler får en enklare väg till den första bostaden, framför allt för dem med lägre inkomster.

Processen för att ta fram förslag, utreda och till sist besluta om detaljplaner är hårt reglerad i Plan- och bygglagen. Dess olika delar tar lång tid och besluten överklagas i regel av arga grannar eller miljögrupper. Det tar uppskattningsvis 8-10 år från idé till färdig byggnad, förutsatt att besluten inte överklagas. Det är helt orimligt. Processen styrs av lagstiftning och dess utformning kan därför inte påverkas av kommunpolitiker. Ytterligare finns en stor mängd riksintressen över hela landet som försvårar byggande. Planprocessen borde i högre grad privatiseras där exploatörerna ansvarar för att göra mark- och miljöutredningar och ta fram förslag. Kommunerna ansvarar för medborgardialogen, granskning och politiskt prövning av förslagen. Därmed kan kostnader reduceras och skattepengar sparas därför att stadsbyggnadskontoren inte behöver svälla till följd av bostadsbehoven. Exploatörerna vet vilka krav och lagar som gäller samt kan anställa spetskompetens vilket är ett problem för mindre kommuner. Detaljplaneförslag som ligger i linje med översiktsplan för hela kommunen borde godkännas i större utsträckning.

Huspriser och bostadslånens tillväxt
Årlig procentuell förändring

Färdigställda bostäder och befolkningsförändring
Enheter fastigheter och antal personer

BOSTÄDER

44. Privatisera planprocessen där exploatörerna tar fram förslag till detaljplan, kommunerna granskar och beslutar
45. Rättssäkra kommunala beslut och processer för att minska antalet

överklaganden som vinner stöd av domstolen

46. Uppdra åt ansvarig nämnd att ta fram en plan för förtätning av befintliga bostadsområden
47. Sänk parkeringsnormen
48. Uppdra åt stadsbyggnadsnämnd, eller motsvarande, att peka ut lämpliga områden för fribyggartomter
49. Ta bort kommunala särkrav vid byggnation
50. Kommunala handläggare bör ges möjlighet att fatta beslut om att bevilja ansökan om byggnation på delegation medan avslag bör tas upp för politisk beredning.
51. Kommuner bör ta bort kvadratmetersbegränsningar i detaljplaner för villa och sommarstugefastigheter
52. Inför garantier om handläggningstider för bygglov och miljöprövningar
53. Det är inte en kommunal kärnuppgift att vara hyresvärd, därför borde kommunala bostadsbolag säljas

INFRASTRUKTUR

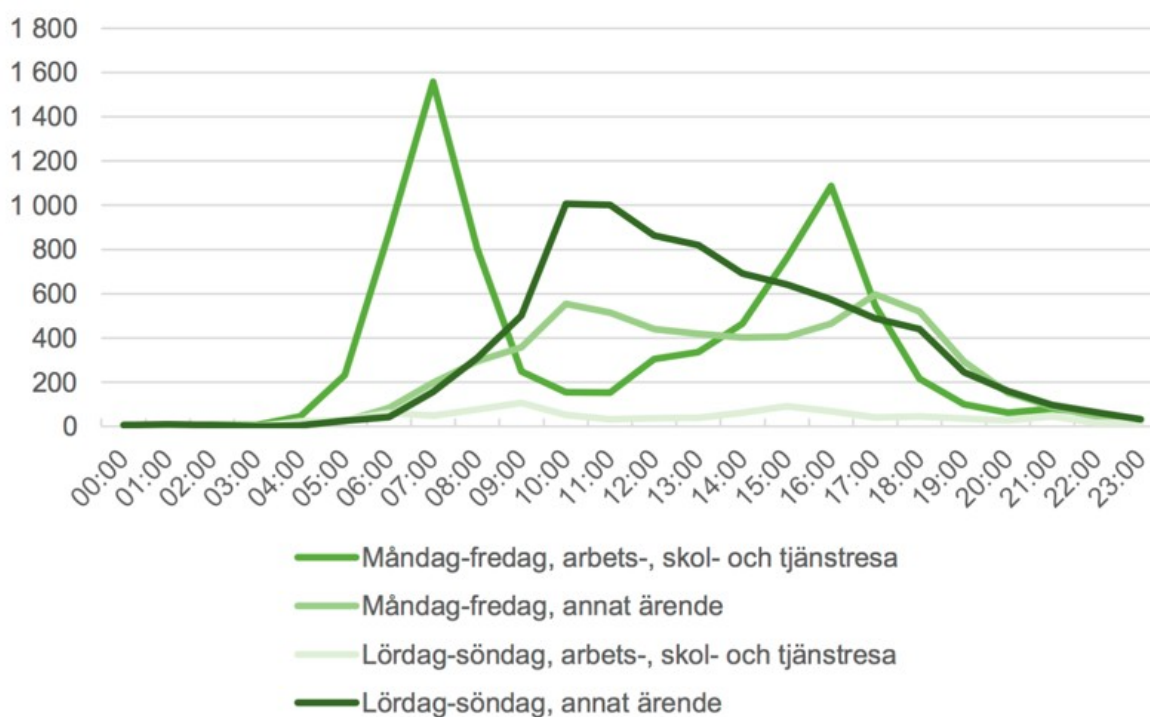
För kommunerna är infrastrukturen en ödesfråga inför framtiden. Många av de kommunerna som växer i takt med urbaniseringen har redan ackumulerat stora investeringsunderskott. Framtida investeringar bör dessutom kunna finansieras från andra källor än skattekollektivet, exempelvis genom att företag som använder en väg mer än någon annan också får vara med att finansiera nämnd väg eller att man sätter upp trängselavgifter för att finansiera dyra brobyggen. För att moderna och urbana stadsmiljöer skall kunna utvecklas behöver Moderaterna och Moderata Ungdomsförbundet ta en mer pragmatisk hållning till hur vi prioriterar tunga investeringar i infrastruktur.

Bilen är och har varit en stark symbol för personlig frihet, det är ingenting vi behöver ifrågasätta. Men den svenska modellen för samhällsplanering bygger inte kring ett individualistiskt perspektiv. Det är något man kan tycka är synd, men verkligheten måste man som kommunpolitiker förhålla sig till. I en tid där Sverige urbaniseras allt mer måste det vara en utgångspunkt att de som bor centralt inte skall använda bilen mer än nödvändigt.

Det skall vara lätt att pendla med bil för de som behöver det, då är det inte en hållbar hållning att prioritera biltrafiken och sätta bilismen som norm. När det gäller kollektivtrafiken behöver fokus ligga på att möjliggöra för arbetspendling. De flesta resorna görs vid samma period på dygnet vilket medför en stor belastning på vägnätet vid särskilda tider. Att bygga en infrastruktur som skall klara detta smärtfritt är oerhört dyrt i förhållande till användandet, det är helt enkelt rimligare om vi kan minska antalet bilar som reser vid just dessa tillfällen och få fler att resa kollektivt. Detta kan exempelvis handla om att förenkla biljettsystemen samt möjliggöra för fler att pendla till kollektivtrafikens knutpunkter istället för direkt till arbetsplatsen. Det handlar om människors tid, den används bättre på en arbetsplats eller på fritiden än i bilköer i de större städerna.

Kollektivtrafikens finansiering behöver dessutom skärpas till en högre grad av självfinansiering genom exempelvis biljetter eller reklamintäkter bör vara målsättningen för vår kollektivtrafik.

Vår kollektivtrafik skall vara trygg att resa med, särskilt för de som inte har någon annan möjlighet att ta sig från olika platser genom något annat färdmedel, då är exempelvis nattbussar en viktig del.

Figur 3.2 Antal huvudresor efter starttid fördelade över vardagsdygn och veckoslutsdygn efter ärende. 1 000-tal resor per timme. Bearbetning av uppgifter i Tabell 12 i Tabellbilagan.

FIBER

Att värna den fria konkurrensen och öppna marknader har alltid varit en kärna i vår politik. Att vi använder skattepengar till att bygga fiber är avgörande för att internet fortsatt skall vara en tjänst som det råder konkurrens på. Många hyresgäster har redan idag inte möjlighet att välja leverantör fritt, det blir även fler byar och orter som inte har den möjligheten eftersom företagen som byggt skapat monopol i sitt eget nät, inget konstigt med det. Men marknaden skall inte leda till ett monopol, det gynnar varken konsumenten eller marknaden.

INFRASTRUKTUR

54. Värna en öppen och fri marknad avseende fibertjänster
55. Öka möjligheten och uppmuntra till medfinansiering vid mindre infrastrukturprojekt
56. Cykelbanor skall byggas i syfte att underlätta för arbetspendling med cykel i den mån det är ekonomiskt försvarbart
57. Uppmuntra privata aktörer att införa hyrcykelsystem
58. Genomför insatser som avleder förbipasserande trafik från centrum

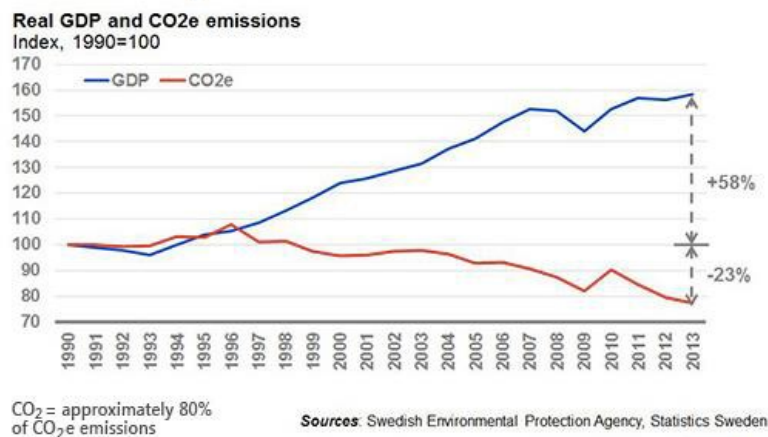
KOLLEKTIVTRAFIK

59. Bussnät och kollektivtrafik bör styras främst mot att öka arbetsmarknadens funktionssätt och underlätta för arbetspendling
60. Verka för fler pendelparkeringar
61. Trygga resor nattetid för unga genom t.ex. nattbussar
62. Öka självfinansieringsgraden inom kollektivtrafiken
63. Lättare biljett- och taxesystem som möjliggör för interregional pendling

MILJÖ

Att värna långsiktig ekologisk hållbarhet sammankopplas i många fall med tillväxtfientlighet, och för de allra flesta svenska kommuner är tillväxt och utveckling centrala parametrar i frågan om både fler jobb och långsiktigt god ekonomi. Faktum är att det finns många sätt för en kommun att arbeta miljömedvetet utan att nedprioritera tillväxt och utvecklingsarbete.

Real GDP and CO₂e Emissions in Sweden, 1990-2013

Grön skatteväxling är ett fenomen som enbart är applicerbart i ett politiskt sammanhang på nationell nivå, dock kan kommuner använda sig av liknande tillvägagångssätt när det kommer till exempelvis taxor. Grön skatteväxling, eller som i kommunala fall - taxeväxling, innebär att det ska vara dyrare för de invånare som inte agerar miljösmart än för de som gör det. Utöver arbetet gentemot kommuninvånarna bör kommunen även se över sin egen organisation.

Flera av Sveriges 290 kommuner har en lång resa att göra avseende det interna miljöarbetet. Det kan exempelvis handla om användandet av papper kontra elektroniska verktyg eller förbrukning av fossila bränslen i den egna fordonsflottan. En viktig aktör som ofta glöms bort i miljöarbetet är näringslivet. Många kommuner behöver bli bättre på att ta tillvara de innovationer som redan finns ute på marknaden, ett aktivt miljöarbete kan och bör ske på marknadsmässiga grunder.

MILJÖ

64. Reglera avfallstaxa så att det ytterligare lönar sig att källsortera
65. Minska pappersanvändandet genom e-tjänster
66. Verka för en klimatneutral fordonsflotta i kommunen
67. Verka för fler LIS-områden
68. Minska antalet naturreservat och natura2000-områden

69. Nolltolerans mot klotter

70. Kommuner och landsting bör ha långsiktiga mål om att verksamheten inte ska vara klimatpåverkande

BOLAG

FASTIGHETSBOLAG

Det finns olika typer av kommunala fastighetsbolag: allmännyttiga bostadsbolag och bolag som äger kultur- och fritidsanläggningar. Utöver detta finns flertalet lokala varianter av bolag som äger eller förvaltar kommunala fastigheter. Syftet med ett allmännyttigt bostadsbolag är att främja bostadsförsörjningen i kommunen. Där ingår bland annat att tillhandahålla ett varierat bostadsutbud av god kvalitet som kan tillgodose olika bostadsbehov för alla invånare. Som ägare gäller det att kommunen ger ett tydligt uppdrag till bostadsbolaget att årligen producera lägenheter. Kommuninvånarnas skattepengar måste hanteras ansvarsfullt och kommunen ska inte under några omständigheter stötta kommunalt byggda bostäder där den ekonomiska prognosen inte går ihop.

I en del kommuner har det allmännyttiga bostadsbolaget arbetat efter en ägandespär. Ägandespärren innebär att det kommunala bostadsbolaget inte skall äga en för stor del av marknaden. Sätter man en spär på till exempel 25 % av det totala hyresbeståndet, samtidigt som man som ägare frammanar nybyggnation, tvingas bolaget sälja tidigare byggda bostäder vilket kan skapa en positiv rörelse på bostadsmarknaden.

ENERGIBOLAG

Kommunala energibolag har ofta ensamrätt på marknaden, och äger allt som oftast hela nät, till exempel fjärrvärmen i kommunen. och ä Detta då kommunala energibolag ofta har ensamrätt på marknaden, och allt som oftast äger hela nät, till exempel fjärrvärmen i kommunen. I och med att kommunerna ofta använder de kommunala energibolagen som kassako är det viktigt att dessa bolag håller sig teknikneutrala på energimarknaden. Enligt en revidering av Ellagen 1997:857 är det inte längre lagligt att bolagisera elnätet eller använda det som säkerhet mot kommunens låneskuld då det kan få stora konsekvenser för kommunen och kommuninvånarna.

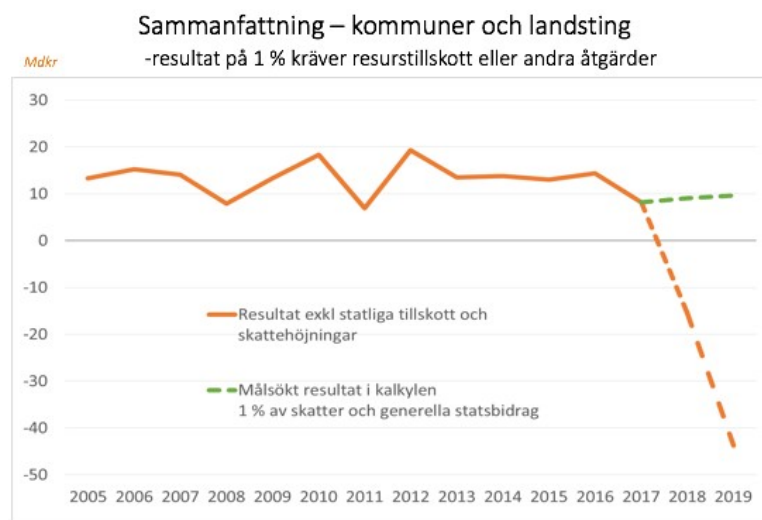
FASTIGHETSBOLAG

71. Säkerställa att det kommunala bostadsbolaget agerar marknadsmässigt
72. Ge kommunala bostadsbolag en procentbaserad begränsning av hur stor del av den totala hyresmarknaden de får äga
73. Verka för att avyttra kommunala fastighetsbolag vid marknadsmässiga bud

ENERGIBOLAG

74. Kommunen ska förhålla sig teknikneutral på energimarknaden
75. Säkerställ att kommunen inte bolagiserar elnätet (Ellagen 1997:857) eller använder den som säkerhet mot kommunen låneskuld

76. Verka för att avyttra kommunala energibolag vid marknadsmässiga bud

STYRNING OCH LEDNING

Grunden för en effektiv kommunal verksamhet med positivt resultat förutsätter en stabil, stark och tydlig styrning och ledning. I de kommuner där det råder en svag styrning och ledning kan man se negativa effekter som fördyrar och försämrar både kvalitén och kommunens resultat. Inom de flesta av Sveriges kommuner, landsting och regioner finns det oftast möjlighet till och behov av styrnings- och ledningsrelaterade kostnadseffektiviseringar, vilket kommunerna bör beakta för att årligen effektivisera verksamheten. Kommunernas nämndorganisation bör regelbundet ses över, och jämföras med en handfull andra jämförbara kommuner, för att ge en helhetsbild över vad den politiska organisationen kostar. Genom en sådan genomlysning kan nämnder och styrelser med omotiverat höga kostnader synliggöras och åtgärdas.

Ett annat sätt att effektivisera kommunens verksamhet är att begränsa antalet mål och policys. Dessa tynger den redan tungrodda kommunala byråkratin och bidrar på ett begränsat sätt till kommunens utveckling. Kvalitetssäkra kommunens mål och policys genom att göra dem få, kortfattade och relevanta.

Den rödgröna regeringen har ökat antalet statsbidrag som delas ut till kommuner, landsting och regioner. Intentionen må vara god, men en del av de statsbidrag som utdelas är generella istället för öronmärkta och behöver således inte gå till något specifikt ändamål utan kan godtyckligt spenderas på vad helst som faller ledningen in. Oavsett om statsbidragen är generella eller inte, så finns det alltid ett syfte eller en tanke med varför de kom till. Slå fast det syftet och se inte statsbidragen som något som omotiverat kan finansiera kommunens kostnader. Det är i slutändan skattebetalarnas pengar och således inte något vi hanterar vårdslöst.

De flesta kommuner går utanför kommunens kärnverksamhet och eftersträvar en internationell prägel, både genom vänortssamarbeten och EU-projekt. Vänortssamarbeten och EU-projekt är kostsamma och kostnaderna kan snabbt skena okontrollerat då de flesta kommunerna mäter antalet projekt istället för dess innehåll.

Rätt-till-heltidsprojekt är oftast oerhört kostsamma och kan leda till högre sjuktal då kommunen som arbetsgivare aldrig kan erbjuda alla som vill heltid på deras arbetsplats, vilket då innebär att de anställda kommer tvingas flytta runt på olika arbetsplatser i kommunen.

Många av Sveriges kommuner innehar stora skogsareal som ofta uppgår till mångmiljonvärden. Det värde som finns i skogen är väsentligt för kommunen och dess invånare och bör således hanteras på ett ansvarsfullt sätt. Kommunen bör likt privata skogsägare underhålla och förvalta den skog som ägs för att värdet ska bevaras och

med tiden öka.

Att kommun äger mark som omger kommunen är positivt ur ett utvecklingsperspektiv för att undvika en situation där man tvingas låta bli att växa, alternativt lösa in mark till högt marknadspris.

STYRNING

77. Se över kommunens nämndorganisation och effektivisera denna med avseende på kvalitet och utgiftsminskningar
78. Statsbidrag ska inte täcka kommunens svarta hål utan öronmärkas till den förvaltning de är avsedda till och utveckla den befintlig verksamhet
79. Kommunen bör ej delta i EU-projekt som inte är nettopositiva för kommunen
80. Kommunen bör ej ingå i vänortssamarbeten som innebär ökade utgifter
81. Begränsa kommunens antal mål och policys och kvalitetssäkra dessa
82. Motverka "heltidsprojekt" som går ut på att samtliga kommunanställda skall erbjudas heltid
83. Kommunen bör årligen effektivisera sin verksamhet

KULTUR OCH FRITID

KULTUREN

Kulturens arbete runt om i landet sker i största grad i olika föreningar och ideella organisationer. Föreningar och organisationer vars huvudsakliga inkomstkälla i flera fall består av olika former av bidrag från kommunerna.

Att kulturen har andra finansieringsmöjligheter än offentliga bidrag ökar kulturens frihet att själv styra sin verksamhet - vilket är värt att sträva efter. Kulturlivet har under väldigt lång tid vant sig vid att det offentliga alltid ställer upp och öppnar plånboken när annan finansiering inte går att få, eller snarare inte upplevs att få. Samtidigt bidrar detta till en falsk trygghet, förutsättningarna att få privat finansiering uteblir när kulturaktörerna i många kommuner förlitar hela sin verksamhet på bidrag.. Därför bör vi stötta föreningarnas initiativ att hitta extern finansiering i högre grad än idag och på så sätt avvänja kulturen från offentliga bidrag.

Kommunerna har i dagsläget ett stort konstinnehav som används i de kommunala verksamheterna, exempelvis i skolor och äldreboenden. Den konst som inte regelbundet används bör säljas av då det inte ligger i kommunens intresse att äga och förvalta konst. Kommuners bidrag till föreningarnas verksamhet ska inte vara villkorlösa utan höga krav på föreningarnas efterlevnad av kommunernas policys samt riktlinjer skall medfölja utbetalningen av kommunala bidrag. Exempelvis anser vi att föreningar med politisk verksamhet som inte är direkt anslutna till ett politiskt parti ej bör beviljas kommunala bidrag.

FRITIDEN, FÖRENINGARNA, SPORTE

Enligt en undersökning från Riksidrottsförbundet gjord av Demoskop uppgav 42 % av Sveriges befolkning att de är medlemmar i en idrottsförening. Varje vecka deltar över 3 miljoner människor i någon form av idrottsverksamhet som arrangeras av en förening. Föreningslivet är en stor del av civilsamhället och skapar livslust och fritidsaktiviteter för många människor. Föreningar skapar förebilder för unga att ta efter och dagens idrottsstjärnor beskrivs oftare som hjältar än många andra i samhället idag. Föreningslivet är lika mångfacetterat som samhället i övrigt med en bredd av intresseområden som fokus. Exempelvis spelar föreningslivet en väldigt stor roll i integrationsarbetet runt om i Sverige där föreningar av olika slag bidrar till att skapa känsla av samhörighet för våra nya invånare.

På vissa håll är regelverken kring bidrag till kultur och föreningsverksamhet väldigt generösa mot vuxnas fritid. I framtagandet av riktlinjer och krav för bidrag till olika typer av föreningsverksamhet bör de prioritera barn och unga. Att betala bidrag för vuxnas fritidssysslor är inte en kommunal kärnverksamhet. Samma sak gäller olika typer

av föreningar med politiska kopplingar. Stöd till politisk verksamhet såsom partier och ungdomsförbund bör vara kopplat till representation i parlamentarisk församling.

Många människor, främst unga, saknar den infrastruktur som föreningslivet erbjuder, främst vad gäller finansieringsmöjligheter av olika aktiviteter. Det viktiga ska inte vara i vilken form aktiviteter genomförs utan dess innehåll och att vi kan uppmuntra människor till ett samhällsengagemang. Därför anser vi att kommunerna skall införa en modell för finansiering av mindre aktiviteter som inte är föreningsbaserade för att uppmuntra till en större bredd av aktiviteter. Det finns ingen anledning för kommunen att göra skillnad på verksamheten utifrån vilken form den organiserar sig i.

Det finns vissa gemensamma nämnare för föreningslivet oavsett dess generella verksamhetsområde. Dels handlar det om tillgången till lokaler där föreningarna kan bedriva sin verksamhet men framförallt handlar det om rekrytering av främst nya ledare men också medlemmar.

IDROTTLIV

Många kommuner befinner sig i en situation där deras simhallar och badhus är i behov av renovering eller att de ersätts av nya. Fler kommuner behöver, för att exempelvis kunna efterleva lagkravet kring simundervisning, ersätta befintliga och gamla simhallar med nya anläggningar. Av flera skäl, både ekonomiska och ideologiska bör kommunerna minimera det offentliga ägandet av fastigheter kopplade till idrottsutövande, t.ex. fotbollsarenor och simhallar.

Idrottsföreningars möjligheter att driva sina verksamheter på egen hand är väldigt små i Sverige jämfört med andra länder i Europa då skatten främst på reklam skapar stora hinder för elitföreningar av olika slag att kunna gå med vinst. Det i sin tur resulterar i att kommuner i större grad skriver sponsoravtal på stora summor med elitföreningarna, dels då föreningarna inte bär sin egen verksamhet på grund av sviktande sponsormarknad och dels då frågans popularitet är så hög bland kommunernas invånare. Det stora problemet är det statliga regelverket kring främst reklam men ur ett kommunperspektiv anser vi att kommunala sponsoravtal med föreningar där kostnaden inte överstiger 10 prisbasbelopp. Det är viktigt att föreningar och aktörer inte premieras olika och ges olika hyror och taxor för hyra av kommunala lokaler och anläggningar. De kommunala taxorna och reglementena skall alltid följas utan att ge enskilda föreningar gräddfiler och lägre kostnader för att hyra kommunala anläggningar.

IDROTT/KULTUR

84. Kommunen bör sälja den del av konstinnehavet som inte används
85. Inga kommuner ska tillämpa "1 %-regeln" för konstinköp
86. Bidrag bör inte betalas ut till vuxnas fritidsaktiviteter

87. Föreningsbidrag bör inte betalas ut till föreningar som driver politisk verksamhet utanför parlamentarisk församling
88. Föreningsbidrag ska inte betalas ut till föreningar som ej följer av kommunfullmäktige tagna policys och riktlinjer
89. Kommunen bör ej ingå sponsringsavtal med föreningar
90. Avväj kulturen från kommunala, regionala och statliga bidrag
91. Hyra av lokal till verksamheter inom kommunen skall inte vara differentierad beroende på vilken aktör som hyr
92. Hyra av lokal till kommersiella aktörer ska vara till marknadspriser
93. Gynna inte en viss form av kultur eller fritidsengagemang genom exempelvis krav på förening för att ta emot bidrag
94. Minimera det offentliga ägandet av fastigheter kopplade till idrottsutövande, t.ex. fotbollsarenor och ishockeyhallar
95. Kommuner bör införa ett Crowdfunding-system inom kulturverksamhet
96. Driften av kulturens verksamheter bör upphandlas